

”Hur ska EU:s framtida sammanhållningspolitik se ut?”

Sammanfattning och slutsatser från Sveregkonferensen 19-20 april 2016 i Bryssel

1. KONTEXT – utmaningar som identifierades under konferensen

Talarna identifierade ett antal **nya utmaningar** jämfört med tidigare budgetförhandlingar i EU. Om förra förhandlingsomgången präglades av finanskrisen, pekar mycket på att **migrationskrisen** kommer att prägla kommande förhandling. Därtill finns tydliga slitningar i den europeiska sammanhållningen och under 2019 annalkande val till Europaparlamentet och ny EU-kommission. Mycket pekar på att pressen på ytterligare minskad EU-budget blir stor med fokus på framförallt sammanhållningspolitiken, som utstår mycket kritik från många medlemsstater för att inte ge tillräckligt mervärde. Sammantaget lär de kommande förhandlingarna bli de svåraste någonsin

2. NYCKELFRÅGOR – nyckelbegrepp och frågeställningar som framkom

Flexibilitet: Det är nödvändigt att kunna hantera nuvarande och framtida utmaningar som Europa står inför. Om programmen inte hade tillräcklig flexibilitet finns risk att pengarna flyttas från sammanhållningspolitiken till andra program eller instrument.

Konditionalitet: Från olika håll har framförts att regionalfonder inte borde betalas ut till medlemsstater som bryter mot europeiska grundvärden, exempelvis vägrar ta emot flyktingar.

Proportionalitet: Kanske kan väl fungerande länder avlastas omfattande administrativa regelverk jämfört med länder med betydligt större brister för förenkling där programmen fungerar bra.

Mervärde: Det blir avgörande för sammanhållningspolitikens budgettilldelning att kunna beskriva, med evidens och indikatorer, att den levererar ett mervärde för alla regioner och hela EU. Det räcker inte med allmänna beskrivningar. Alla måste bidra med goda exempel och konkreta resultat.

Fokus och fotarbete: De regionala aktörerna, i samspel med nationell nivå och EU, måste veta vad man vill och kraftsamla runt gemensamma och tydliga positioner med koordinerade, tydliga och konstruktiva inspel och ett mått av fotarbete.

3. PROCESS – vägen framåt

Nära dialog med den nationella nivån efterlystes. Även stärkt kommunikation gentemot nationell nivå om vad regionala/lokala nivån gör, vad regionerna och kommunerna vill och hur de kan bidra till en svensk position. Förtroende för varandras ansvar och kompetenser behöver fortsatt byggas.

Utgå från befintliga strukturer och fora. De befintliga strukturerna ansågs tillräckliga, men kunde utnyttjas bättre, såsom Nationellt Forum. Det beskrevs också ett behov av att stärka ”åtta-gruppen” med tydligt mandat och tjänstemannaresurser och att den knyts till alla regioner för allas delaktighet.

Flernivåstyre lyftes upp flera gånger och vikten av att få nivåerna, lokalt, regionalt, nationellt och EU att samspele mer likt kugghjul som hakar i varandra än att gå var för sig med fortsatt ”top-down”.

Sträva mot en gemensam svensk position. Viktigt att kraftsamla för ett gemensamt och fokuserat svenskt budskap som visar på nyttan med sammanhållningspolitiken med goda regionala exempel, men nödvändigt att också tänka nytt för att bidra till en konstruktiv europeisk diskussion.

Uppföljande aktiviteter i höst, i samarbete mellan SKL och Regeringskansliet, efterfrågades i alla de åtta grupperna under gruppdiskussionerna. Sveregkonferensen markerade startskottet för en svensk utgångspunkt för kommande sammanhållningspolitik. Rent konkret föreslogs att:

1. SKL tar på sig att vid Nationellt Forum i maj bereda mark för en konferens under början av hösten och bereda för en politisk deklaration utifrån Sveregkonferensens budskap.
2. Höstkonferensen, utifrån Sveregkonferensen, tar sikte på att mellan regionerna och nationellt, såsom Näring, Statsrådsberedning och Finans, diskutera den nationella samverkansprocessen och Sveriges syn på sammanhållningspolitiken med möjliga ställningstaganden gentemot EU.